

การสร้างความมั่นคงทางสังคมด้วยกระบวนการกลุ่มในการพัฒนา เกษตรกรชาวสวนยางพาราแบบครบวงจรในจังหวัดเลย* Social Stability Creation for Rubber Plant Group by Full Cycle Rubber Plantation Development in Loei Province

จักรี สุจริตธรรม, เชิดเกียรติ กุลบุตร¹ และสุวารีย์ ศรีปูละ²
Chakgree Sujarittum, Cherdkiat Kulabutr and Suwaree Sripoonsa
มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย¹
มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์²
Loei Rajabhat University, Thailand
Valaya Alongkorn Rajabhat University, Thailand
Corresponding Author, E-mail: chakgree.su@gmail.com

บทคัดย่อ

การวิจัยมีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาระดับความต้องการพัฒนาการทำสวนยางพาราแบบครบวงจรของกลุ่มเกษตรกรชาวสวนยางพาราจังหวัดเลยสู่ความมั่นคงทางสังคม 2) ประเมินผลการสร้างความมั่นคงทางสังคม โดยกระบวนการพัฒนาการทำสวนยางพาราแบบครบวงจรของกลุ่มเกษตรกรชาวสวนยางพารา โดยใช้วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลเชิงปริมาณด้วยแบบสอบถาม กลุ่มตัวอย่างการวิจัยจำนวน 383 คน และการเก็บข้อมูลเชิงคุณภาพ ด้วยแบบสัมภาษณ์ กลุ่มเป้าหมาย จำนวน 15 คน การประชุมเชิงปฏิบัติการกับกลุ่มเกษตรกรชาวสวนยางพารา จำนวน 40 คน และทำการประเมินผลการพัฒนากลุ่มเกษตรกร ด้วยแบบประเมินผล จำนวน 114 คน วิเคราะห์ข้อมูลโดยการวิเคราะห์เชิงเนื้อหา และการวิเคราะห์ทางสถิติด้วยค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัยพบว่า

1. ระดับความต้องการพัฒนาการทำสวนยางพาราแบบครบวงจรของกลุ่มเกษตรกรชาวสวนยางพาราจังหวัดเลยสู่ความมั่นคงทางสังคม ได้แก่ ด้านการบริหารจัดการภายในกลุ่มที่ต้องการกำหนดหน้าที่ภายในกลุ่มสร้างความเป็นระเบียบที่ชัดเจน ($\bar{x} = 4.72$) และด้านการเปลี่ยนแปลงของเกษตรกรสู่ความมั่นคงทางสังคมที่ต้องการการเรียนรู้เทคโนโลยีทางการเกษตรเพื่อเพิ่มผลผลิต ($\bar{x} = 4.68$) อยู่ในระดับมากที่สุด

---

*ได้รับบทความ: 8 มกราคม 2561; ตอปรับตีพิมพ์: 26 กรกฎาคม 2561

Received: January 8, 2018; Accepted: July 26, 2018

2. การประเมินผลการสร้างความมั่นคงทางสังคม โดยกระบวนการพัฒนา กลุ่มเกษตรกรชาวสวนยางพารา ด้วยการทำสวนยางพาราแบบครบวงจร ด้านการเปลี่ยนแปลงจากการทำอาชีพสวนยางแบบเดี่ยว มาเป็นการทำเกษตรแบบผสมผสานในพื้นที่ปลูกยาง เพื่อสร้างความมั่นคงทางสังคมของเกษตรกร ได้แก่ การร่วมกลุ่มกันขาย ผลิต และจำหน่าย ทำให้มีอำนาจในการต่อรองทางการตลาด และด้านความพึงพอใจของเกษตรกรต่อการพัฒนาการทำสวนยางพาราด้วยกระบวนการกลุ่ม ได้แก่ ด้านการเรียนรู้ ($\bar{x} = 3.52$) ด้านความร่วมมือของกลุ่มเกษตรกร ($\bar{x} = 3.62$) ด้านการเปลี่ยนแปลงวิธีการทำสวนยางพาราของเกษตรกรแบบครบวงจร ($\bar{x} = 3.78$) และด้านกระบวนการพัฒนาความมั่นคงทางสังคมของเกษตรกร ($\bar{x} = 3.73$) อยู่ในระดับมาก

คำสำคัญ: การสร้างความมั่นคงทางสังคม; กลุ่มเกษตรกรชาวสวนยางพารา; กระบวนการพัฒนา กลุ่มเกษตรกร; การทำสวนยางแบบครบวงจร

Abstract

This research was the following objective: 1) to study the demand level in full cycle rubber plantation development of Loei provincial rubber plant group to social stability, 2) to evaluate the social stability creation for rubber plant group by full cycle rubber plantation development. Using the research with the quantitative data were collected by questionnaire from samples were 383 people, and qualitative data were collected by interview of 15 people, workshop with of the rubber plant group of 40 people, and evaluation of the rubber plant group development result with evaluation form of 114 people. The data were analyzed by content, percentage, mean and standard deviation.

The results were as follows:

1. The demand level in full cycle rubber plantation development of Loei provincial rubber plant group to social stability was the management within a group that wanted to duties determination within the group for creating the clear regulation which was at a most level ($\bar{x} = 4.72$), and the changes of farmers to the social stability who wanted to learned agricultural technology to increase productivity which was at the most level ($\bar{x} = 4.68$).

2. The evaluation the social stability creation results for rubber plant group by full cycle rubber plantation development were the changes from single rubber plantation became mixed agriculture in rubber planted area. The social stability creation of farmers was the confederation for selling, production and distribution which made to power in market negotiation. The satisfaction of farmers to rubber plantation development with group process was the learning was at a maximum level ($\bar{x} = 3.52$), the cooperation of farmers group was at a maximum level ($\bar{x} = 3.62$), the rubber plantation method changes of full cycle framers was at a maximum level ($\bar{x} = 3.78$) and the social stability development process of farmers was at a maximum level ($\bar{x} = 3.73$).

Keywords: Social stability Creation; Rubber Plant Group; Framers Group Development Process; Full Cycle Rubber Plantation

1. บทนำ

การพัฒนาสังคมชนบทมีความสำคัญต่อการพัฒนาประเทศมาก เพราะคนไทยส่วนใหญ่ดำรงชีวิตอยู่ในชนบท ประกอบอาชีพทำการเกษตรประมาณร้อยละ 31 หรือประมาณ 11.71 ล้านคน จากประชากรไทยทั้งสิ้น 65 ล้านคน (National Statistical Office, 2014) ซึ่งพลเอกเปรม ติณสูลานนท์ อดีตนายกรัฐมนตรี เคยกล่าวไว้ว่า “ถ้าเราไม่สามารถพัฒนาชนบทให้มีความเจริญพอที่คนจะอยู่ในชนบทได้ เราก็คงจะมีปัญหาในเรื่องของการพัฒนาชาวบ้านชนบทอยู่ตลอดไป” (Tinsulanonda Historical Park Songkhla, 2015) ขณะเดียวกัน ระดับสังคมโดยรวม สังคมชนบทไทยเป็นสังคมแบบเกษตรกรรม การดำรงชีพขึ้นอยู่กับอาชีพเกษตรกรรมนั้นๆ เช่น ชาวนาอยู่ในสังคมชาวนาที่ต้องอาศัยธรรมชาติ ฝนฟ้าเป็นหลัก และต้องร่วมมือร่วมแรงกัน ชาวประมงก็อีกรูปแบบหนึ่ง ส่วนเกษตรกรที่มีอาชีพปลูกพืชหลัก

ไม่ยืนต้น อย่างเช่น “ชาวสวนยางพารา” ก็ยังมีวิธีการประกอบอาชีพ เป็นสังคมในอีกรูปแบบหนึ่ง ซึ่งไม่อาจพลิกตัวเปลี่ยนไปปลูกพืชอื่นได้รวดเร็วเมื่อต้องเผชิญกับภาวะวิกฤต ยางพาราเป็นพืชยืนต้น และมักปลูกเป็นแปลงต่อเนื่องกัน จากสวนยางจนมีสภาพกลายเป็น “ป่ายาง” และคนทำสวนยางพาราล้วนตั้งบ้านอยู่เป็นกลุ่มในพื้นที่ใกล้เคียงกันจนกลายเป็น “กลุ่มชาวสวนยางพารา” หรือชุมชนชาวสวนยาง (Office of the Rubber Replanting Aid Fund, 2015)

ยางพารา (*Hevea Brasiliensis* Muell) เป็นพืชยืนต้นที่ทำรายได้ให้แก่ประเทศสูงกว่าพืชทุกชนิด ในปี 2551 ทำรายได้เข้าประเทศถึง 402,563 ล้านบาท เป็นลำดับ 3 รองจากคอมพิวเตอร์ และรถยนต์ พร้อมอุปกรณ์ ยางพาราเริ่มแรกปลูกกันมากในภาคใต้ และภาคตะวันออก แต่ด้วยเหตุจูงใจของรายได้และราคา จึงมีการขยายพื้นที่ปลูกไปทั่วประเทศทั้งภาคเหนือ ภาคกลาง

และภาคอีสาน โดยเฉพาะภาคอีสาน ข้อมูลปี 2554 มีพื้นที่ปลูกมากถึง 2,799,209 ไร่ (Office of Agricultural Economics, 2015) เกษตรกรชาวสวนยางพาราปัจจุบันมีมากกว่า 1 ล้านครอบครัว สำหรับจังหวัดเลย เริ่มปลูกยางพาราเมื่อ 40 ปีก่อนเพียงเล็กน้อย พื้นที่เกษตรกรรมของจังหวัดเลย เดิมปลูกพืชไร่ เช่น ข้าวโพด มันสำปะหลัง อ้อย ปลูกพืชยืนต้น เช่น ต้นสัก มะขาม มะม่วง จากแรงจูงใจเรื่องรายได้ที่ดีกว่า และราคา เกษตรกรจึงหันมาปลูกยางพาราแทนพืชอื่นในช่วง 15 ปีหลัง พื้นที่เพาะปลูกยางพาราของจังหวัดเลยได้ขยายตัว แบบก้าวกระโดด ในระหว่างปี 2552 เป็นต้นมา ปัจจุบันจังหวัดเลยมีพื้นที่ปลูกยางพารมากถึง 808,411 ไร่ และเป็นลำดับที่ 2 ของภาคตะวันออกเฉียงเหนือ รองจากจังหวัดบึงกาฬ (Director of Loei Provincial Agricultural Extension Office, 2014)

ราคายางพาราเริ่มปรับตัวลดลงอย่างต่อเนื่องตั้งแต่เดือนตุลาคม 2554 ราคายางแผ่นรมควันเคยขึ้นสูงสุดในปี พ.ศ. 2553 ถึงกิโลกรัมละ 122.50 บาท เหลือกิโลกรัมละ 72.14 บาท เมื่อปี 2556 (The Thai Rubber Association, 2014) ทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง ทั้งภาครัฐ เอกชนและสถาบันเกษตรกรได้ติดตามสถานการณ์อย่างใกล้ชิด เพื่อแก้ปัญหาเรื่องราคายางพาราทั้งในมาตรการระยะสั้น และระยะยาว จนกระทั่งเมื่อวันที่ 21 ตุลาคม 2557 คณะรัฐมนตรี ได้มีมติรับทราบแนวทางการบริหารจัดการยางขององค์กรสวนยางพารา และเห็นชอบการดำเนินงานตามโครงการสร้างมูลค่าเพิ่มกั้นชนรักษาเสถียรภาพ

ราคายางพารา โครงการชดเชยรายได้แก่เกษตรกรชาวสวนยางพารา อัตราไร่ละ 1,000 บาท ไม่เกิน 15 ไร่ โครงการสนับสนุนสินเชื่อเกษตรกรชาวสวนยางรายย่อยเพื่อประกอบอาชีพเสริม จนกระทั่งโครงการควบคุมปริมาณการผลิต “สนับสนุนโคนยางเก่าที่ให้ผลผลิตไม่คุ้มค่า ปีละ 4 แสนไร่ โดยให้ปลูกพืชอื่น” โดยมีเป้าหมายภายใน 7 ปี จะลดพื้นที่ปลูกยางแบบถาวรได้รวม 7 แสนไร่ (Thai Hevea Wood Association, 2014)

เกษตรกรชาวสวนยางพาราในภาคตะวันออกเฉียงเหนือได้รับผลกระทบเป็นจำนวนมาก โดยเฉพาะเกษตรกรชาวสวนยางพาราจังหวัดเลย มีสมาชิก จำนวน 9,514 คน ซึ่งปัญหาส่วนมาก ได้แก่ ปัญหาด้านการปลูกยางพารา ด้านสายพันธุ์ยางพารา ด้านการบำรุงรักษา การใช้พื้นที่ปลูกด้านแรงงานทำสวนยางพารา ด้านการเก็บเกี่ยว การแปรรูป ด้านอุปกรณ์ เครื่องมือ ด้านการรวมกลุ่มแปรรูปและจำหน่าย และด้านการตลาด ต้องมีการปรับตัวในการทำอาชีพชาวสวนยางพาราไปจากเดิมที่เคยทำอยู่ การทำการเกษตรแบบพืชเชิงเดี่ยว เช่น ทำยางพาราเพียงอย่างเดียวไม่น่าเป็นทางออกที่ดีในอนาคต การรวมตัวกันรับบริการส่งเสริมช่วยเหลือจากภาครัฐ การรวมกลุ่มเพื่อขาย เพื่อการผลิต เพื่อแปรรูปเพิ่มมูลค่ายางพาราคงต้องมีการทบทวน ในเบื้องต้นพบว่ามีกลุ่มชาวสวนยางพาราในความดูแลของสำนักงานกองทุนสงเคราะห์การทำสวนยาง (สกย.) ในจังหวัดเลย จำนวน 114 กลุ่ม โดยกลุ่มมีการเคลื่อนไหวทำกิจกรรมเพื่อพัฒนากิจกรรมสู่การทำสวนยางพาราแบบครบวงจร เช่น การรวมผลผลิต

เพื่อจัดประมุขขายให้ได้ราคา และเริ่มทำการแปรรูปเพิ่มมูลค่าแล้ว เช่น กลุ่มเกษตรกรบ้านกอกตุ๋ อำเภอมืองเลย กลุ่มเกษตรกรศรีอุบล อำเภอวังสะพุง และกลุ่มเกษตรกรเอราวัณ อำเภอเอราวัณ เป็นต้น ซึ่งยังไม่สามารถดำเนินการได้อย่างครบวงจร แต่กลุ่มเกษตรกรให้ความสนใจในการพัฒนาสู่การทำสวนยางพาราแบบครบวงจรเพื่อสร้างความมั่นคง คือ สมาชิกของกลุ่ม ซึ่งควรได้พัฒนากระบวนการกลุ่มเกษตรกรชาวสวนยางพาราในการทำสวนยางพาราแบบครบวงจรที่จะส่งผลต่อความมั่นคงทางสังคมต่อไป (Office of the Rubber Replanting Aid Fund, 2015)

ดังนั้น ผู้วิจัยจึงมีความสนใจศึกษากระบวนการพัฒนา กลุ่มเกษตรกรชาวสวนยางพาราในจังหวัดเลย ในการจะปรับตัวเพื่อพัฒนาอาชีพการทำสวนยางพาราแบบครบวงจร ทั้งการปลูก การจัดการสวนยางพารา การขนส่ง และการจำหน่าย โดยเริ่มจากการพัฒนาระดับครัวเรือน จนถึงรูปแบบของการทำกิจกรรมของกลุ่มเกษตรกรชาวสวนยางพาราในการจะต่อสู่ฟันฝ่าวิกฤตยางพาราร่วมกัน สู่เป้าหมายคือความมั่นคงทางเศรษฐกิจ และสังคมของกลุ่มชาวสวนยางพาราอย่างมีเสถียรภาพโดยครบวงจร ผลการวิจัยครั้งนี้ จะเป็นประโยชน์ต่อหน่วยงานราชการและผู้บริหารที่มีหน้าที่เกี่ยวข้องนำไปกำหนดแนวทาง และมาตรการในการพัฒนาที่ส่งผลต่อกลุ่มเกษตรกรชาวสวนยางพาราทั้งประเทศ เพื่อเป็นข้อมูลให้เกษตรกรชาวสวนยางพารา กว่าล้านครอบครัว ใช้ประกอบการตัดสินใจในการดำรงอาชีพเกษตรกรสวนยางพาราไว้เพื่อความ

มั่นคงทางสังคมและเศรษฐกิจของชาวเกษตรกรสวนยางพารา ผู้วิจัยจึงได้กำหนดแนวทางในการศึกษาวิจัยตามระเบียบวิธีของการวิจัย ดังนี้

2. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับความต้องการพัฒนาการทำสวนยางพารา แบบครบวงจรของกลุ่มเกษตรกรชาวสวนยางพาราจังหวัดเลยสู่ความมั่นคงทางสังคม
2. เพื่อประเมินผลการสร้างความมั่นคงทางสังคม โดยกระบวนการกลุ่มของเกษตรกรชาวสวนยางพาราด้วยการทำสวนยางพาราแบบครบวงจร

3. วิธีดำเนินการวิจัย

รูปแบบการวิจัย ผู้วิจัยเลือกใช้ระเบียบวิธีในการศึกษาทั้งเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) และเชิงปริมาณ (Quantitative Research) มีวิธีดำเนินการดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ประชากรที่เป็นสมาชิกเกษตรกรชาวสวนยางพาราในจังหวัดเลย ที่รวมกลุ่มกันตามเกณฑ์ที่การยางแห่งประเทศไทย (กยท.) ได้กำหนดไว้ จำนวน 114 กลุ่ม มีสมาชิกรวมทั้งหมด จำนวน 9,514 กลุ่ม ตัวอย่างจำนวน 383 คน ประชากรกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการพัฒนา โดยกระบวนการและประเมินผล ซึ่งเป็นสมาชิกเกษตรกรชาวสวนยางพารา จำนวน 3 กลุ่มๆ ละ จำนวน 40 คน รวม 120 คน และกลุ่มเป้าหมายในการพัฒนา จำนวน 3 กลุ่มๆ ละ 5 คน รวม 15 คน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล แบ่งเป็น 2 ส่วน ได้แก่ เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเชิงปริมาณ เป็นแบบสอบถามและแบบประเมิน และเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาเชิงคุณภาพ ประกอบด้วย แบบสัมภาษณ์ เป็นแบบมีโครงสร้าง และไม่มีโครงสร้าง และประเด็นการสนทนากลุ่ม เครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ การวิเคราะห์เอกสาร การสัมภาษณ์ การสังเกต การสนทนากลุ่ม แบบสอบถามและแบบประเมิน

3. การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้

3.1 การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ ผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้จากการปฏิบัติการพัฒนากลุ่มเป้าหมายที่ศึกษาและพัฒนา มาจัดระเบียบข้อมูลให้เป็นหมวดหมู่ ตามประเด็นเนื้อหาที่ค้นพบ วิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้การวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) นำเสนอข้อมูลในรูปแบบการพรรณนาเชิงวิเคราะห์ (Descriptive Analysis)

3.2 การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ ด้วยการวิเคราะห์เชิงพรรณนา (Descriptive Method) เพื่ออธิบายข้อมูลทั่วไปสถิติที่ใช้ ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ร้อยละ ความถี่ และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

4. สรุปผลการวิจัย

ผลการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้สรุปผลการวิเคราะห์ตามลำดับดังนี้

1. ผลการศึกษาระดับความต้องการพัฒนาการทำสวนยางพาราแบบครบวงจรของกลุ่มเกษตรกรชาวสวนยางพาราจังหวัดเลย สู่ความ

มั่นคงทางสังคม พบว่า ระดับความต้องการกำหนดหน้าที่ภายในกลุ่มสร้างความเป็นระเบียบที่ชัดเจน มีค่าเฉลี่ยที่ ($\bar{x} = 4.72$) อยู่ในระดับมากที่สุด และระดับความต้องการพัฒนากลุ่มเกษตรกรฯ เกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงของเกษตรกรสู่ความมั่นคงทางสังคม พบว่า ต้องการการเรียนรู้เทคโนโลยีทางการเกษตรเพื่อเพิ่มผลผลิต มีค่าเฉลี่ยที่ ($\bar{x} = 4.68$) อยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาผลการวิเคราะห์ความต้องการพัฒนาการทำสวนยางพารา จากค่าเฉลี่ยรวม พบว่า ความต้องการด้านการร่วมมือของกลุ่ม มีค่าเฉลี่ยสูงสุดที่ ($\bar{x} = 4.21$) อยู่ในระดับมาก รองลงมา คือ ด้านการพัฒนาสร้างความมั่นคงทางสังคมของเกษตรกร มีค่าเฉลี่ยที่ ($\bar{x} = 4.10$) อยู่ในระดับมาก

2. ผลการประเมินผลการสร้างความมั่นคงทางสังคม โดยกระบวนการพัฒนากลุ่มเกษตรกรชาวสวนยางพาราด้วยการทำสวนยางพาราแบบครบวงจร

2.1 ผลประเมินการทำสวนยางพาราจากแบบเดิม ปรับสู่การทำสวนยางพาราแบบครบวงจร ได้แก่ 1) การปลูกยางพารา พบว่า เกษตรกรส่วนมากนั้นเดิมจะนิยมปลูกยางพารา สายพันธุ์ RRIM 600 แต่ปัจจุบันจะปลูกพันธุ์ RRIT251 ซึ่งเป็นที่นิยมปลูกแซมพันธุ์เดิม เนื่องจากจะมีความเหมาะสมต่อสภาพพื้นที่ในพื้นที่มากกว่า และให้น้ำยางได้มากกว่า พันธุ์ RRIM600 จึงส่งผลทำให้เกษตรกรที่ปลูกยางใหม่ทดแทนยางเดิมนั้นหันมาใช้สายพันธุ์ RRIT251 ในเขตพื้นที่จังหวัดเลยเป็นส่วนมาก ดังเช่นนายสมพงษ์ บัวทุม กรรมการสหกรณ์กองทุนสวนยางพาราศรีอุบล จำกัด

(สัมภาษณ์, 5 สิงหาคม 2559) ได้กล่าวว่า “...เดิมสายพันธุ์ที่ปลูกให้ครั้งแรกที่ได้รับการส่งเสริมสนับสนุนจาก สกย. คือ พันธุ์ RRIM 600 แต่เมื่อมีการพิสูจน์สายที่เหมาะสมกับพื้นที่ของทางภาคตะวันออกเฉียงเหนือ นั้นจะมีพันธุ์ RRIT251 จะมีการต้านทานโรคได้ดีกว่าและให้น้ำยาได้ดีมากกว่า จึงได้ปลูกเสริมเพิ่มในพื้นที่ใหม่และแซมพื้นที่เก่าด้วย...” 2) การผลิตและการแปรรูป กลุ่มเกษตรกรชาวสวนยางพาราในจังหวัดเลยนั้น โดยส่วนมากจะทำยางก้อนถ้วย และต้องได้มาตรฐานการกรีต 7-8 มิต จึงทำให้การแปรรูปเพิ่มมูลค่านั้นต้องมีแหล่งรองรับผลผลิตที่เกษตรกรสามารถนำไปจำหน่ายได้สะดวกมากกว่านี้ จึงส่งผลทำให้เกษตรกรชาวสวนยางพาราส่วนมากไม่นิยมทำการแปรรูปยางแผ่นดิบ ทั้งที่รู้ว่ามีราคาสูงกว่ายางก้อนถ้วยก็ตาม จึงต้องอาศัยการพัฒนาตลาดรับซื้อให้มากกว่าที่มีอยู่ในปัจจุบัน ดังเช่น นายลือ คุณสาร กรรมการสหกรณ์กองทุนสวนยางพาราเอราวัณพัฒนา จำกัด (สัมภาษณ์, 5 สิงหาคม 2559) ได้กล่าวว่า “...ในช่วง 2-3 ปี ที่ผ่านมานั้นเป็นช่วงที่ราคายางพาราได้ราคาสูงมาก ทำให้เกษตรกรทุกคนต่างมีความหวังและฝากความหวังไว้การอาชีพทำสวนยางไว้สูงมาก จึงไม่สนใจว่าต้นยางจะได้ขนาดหรือเปล่า มีอายุครบกรีตได้หรือเปล่านั้นมีอย่างเดียวคือ เมื่อกรีตแล้วมีน้ำยางไหลเป็นอันใช้ได้จึงตัดสินใจกรีต ส่งผลทำให้ต้นยางมีการเจริญเติบโตไม่สมบูรณ์ตามมา...”

ดังนั้น ในด้านการเปลี่ยนแปลงสู่การทำสวนยางพารา แบบครบวงจรที่กลุ่มเกษตรกรชาวสวนยางนั้นได้มีส่วนร่วมในการคัดเลือกแนวทางปฏิบัติ

จาก 1 ใน 5 วิธีพัฒนาการทำสวน ซึ่งกลุ่มเกษตรกรได้สนใจทำสวนยางพาราแบบผสมผสาน ทั้งในพื้นที่ปลูกยางพารา และพื้นที่ใกล้เคียงจึงส่งผลให้เกษตรกรทุกคนสามารถพึ่งพาตนเองได้จากการทำอาชีพที่หลากหลาย ทำให้ช่วยลดรายได้จากการซื้อสินค้าวัตถุดิบจากภายนอก และเป็นการออมไปในตัวเมื่อไม่มีรายได้เพิ่ม

2.2 ผลการประเมินความมั่นคงทางสังคมของกลุ่มเกษตรกรชาวสวนยางพาราในประเด็นหลัก 4 ด้าน ได้แก่ 1) การปฏิสัมพันธ์ของเกษตรกร พบว่า สมาชิกกลุ่มเกษตรกรส่วนมากยังมีให้ความร่วมต่อการทำกิจกรรมต่างๆ ด้วยดี ซึ่งแต่ละกลุ่มสหกรณ์นั้นจะมีการประชุมประจำเดือน ในบางครั้งก็มีเจ้าหน้าที่ กยท. ออกมาตรวจสอบในช่วงการประชุมประจำเดือนบ้าง การรวบรวมซื้อขายยางบาง จึงทำให้กลุ่มเกษตรกรส่วนมากได้มีการพบปะพูดคุยกันแลกเปลี่ยนข้อมูลปัญหาซึ่งกันและกันอยู่เป็นประจำ ดังเช่น นายมนตรี แสนคำ กรรมการสหกรณ์กองทุนสวนยางศรีอุบล จำกัด (สัมภาษณ์, 6 สิงหาคม 2559) ได้กล่าวว่า “...สหกรณ์ฯ ได้มีการประชุมเป็นประจำทุกเดือน เพื่อสรุปรายการต่างๆ ให้สมาชิกได้รับทราบ และพบปะกันเป็นประจำในช่วงการรับซื้อยางที่ทางสหกรณ์ได้นัดหมายให้สมาชิกได้รับทราบแล้วนำยางมาขายตามกำหนดจึงทำให้สมาชิกทุกคนมีความไว้วางใจกันมากยิ่งขึ้นกับรูปแบบการดำเนินธุรกิจของสหกรณ์...” 2) ความมั่นคงในชีวิต และครอบครัว เกษตรกรส่วนมากจะมีอาชีพหลักในการทำสวนยางเป็นส่วนมากที่เข้ามาเป็นสมาชิกของกลุ่มหรือสหกรณ์ จึงทำให้

สมาชิกแต่ละคนมีความเชื่อมั่นต่อคณะกรรมการดำเนินงาน และช่วยกันวางแผนการพัฒนาสหกรณ์ ให้มีความเข้มแข็งให้มากยิ่งขึ้น ทั้งด้านการสร้างรายได้หลักจากสวนยางพารา และรายได้เสริมจากการประกอบอาชีพต่างๆ ที่เกิดจากพื้นที่ใช้ประโยชน์จากสวนยางพาราบ้าง หรือได้จากการรับจ้างช่วยเหลือซึ่งกันและกันด้วย ดังเช่น นายบุญเดิม นครพันธ์ ประธานกรรมการสหกรณ์กองทุนสวนยางเอราวัณพัฒนา จำกัด (สัมภาษณ์, 5 สิงหาคม 2559) ได้กล่าวว่า “...ทุกคนก็ต่างหวังว่าสหกรณ์แห่งนี้จะเป็นที่พึ่งให้การสมาชิกทุกคนเป็นแหล่งเรียนรู้ แลกเปลี่ยนทัศนคติ เป็นแหล่งกระจายข้อมูลของกลุ่มได้ ปัจจุบันทางสหกรณ์ก็ได้ทำปุ๋ยหมัก เพื่อลดรายจ่ายให้กับสมาชิกไม่ต้องไปซื้อที่ร้านค้าในราคาที่สูง ช่วยสมาชิกประหยัดต้นทุน ลดรายจ่ายได้ จึงทำให้สมาชิกทุกคนมีความมั่นใจในการทำอาชีพสวนยางมากยิ่งขึ้น...”

3) ความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน กลุ่มสมาชิกทุกคนจะมีความสนิทสนมกันทุกคนเพราะทำอาชีพเดียวกันดังนั้นการคำนึงถึงความปลอดภัยในชีวิตของตนเองและครอบครัวนั้นถือว่าเป็นสิ่งสำคัญที่ทุกคนต้องช่วยกันดูแล เห็นหูเป็นตาให้ซึ่งกันและกัน จะสังเกตได้ว่าแต่ละครอบครัวนั้นจะมีสวนยางพาราติดกันบ้าง ใกล้กันบ้าง เวลากรีดยางตอนกลางคืนบางครั้งก็จะไปพร้อมกันบ้าง เพื่อเป็นเพื่อนกันช่วยเหลือ จึงทำให้สมาชิกที่คนมีความอุ่นใจได้ ดังเช่น นายจัน เทียวโคตร สมาชิกสหกรณ์กองทุนสวนยางศรีอุบล จำกัด (สัมภาษณ์, 5 สิงหาคม 2559) ได้กล่าวว่า “...ผมเข้ามาเป็นสมาชิกของสหกรณ์ฯ แห่งนี้ได้เห็นรูปแบบการทำ

ธุรกิจของสหกรณ์แล้วทุกคนต่างก็เป็นญาติพี่น้องกันหมดทั้งหมดบ้าน ไม่ว่าจะไปไหนเวลาไหนต่างช่วยกันดูแลความปลอดภัยได้ทุกที่ ต่างก็ช่วยเหลือซึ่งกันและกันจึงทำให้รู้มีความมั่นใจและไว้วางใจกับทุกคนที่เป็นสมาชิกด้วยกัน...” และ 4) ความมั่นคงทางเศรษฐกิจ กลุ่มเกษตรกรชาวสวนยางพาราถือว่าเป็นกลุ่มอาชีพหลักมีรายได้สามารถเลี้ยงครอบครัวได้อย่างมั่นคง แต่เนื่องจากเกษตรกรในปัจจุบันได้ประสบปัญหาภาวะราคายางพาราตกต่ำ จึงทำให้เกษตรกรบางรายต้องแสวงหาหนทางสร้างรายได้เสริมให้มีช่องทางที่หลากหลายมากยิ่งขึ้น จากการทำอาชีพสวนยางอย่างเดียวมาเป็นการทำเกษตรแบบผสมผสานด้วยการทำอาชีพเสริมในพื้นที่ปลูกยางบาง ในพื้นที่ว่างเปล่าของตนเองบาง ทำให้ครอบครัวและสมาชิกทุกคนก็มีความมั่นคงทางสังคมและสามารถลดการเป็นหนี้สินให้น้อยลงได้ ดังเช่น นายสายชล อะทะกุล กรรมการสหกรณ์ สกย. การเกษตรกุดรุ่งเรือง จำกัด (สัมภาษณ์, 6 สิงหาคม 2559) ได้กล่าวว่า “...เดิมผมเป็นพนักงานบริษัทที่จังหวัดชลบุรี ได้ลาออกมาทำสวนยางพารากับครอบครัวต่างก็หวังพึ่งอาชีพทำสวนยางเป็นอาชีพสุดท้ายในช่วงที่ราคายางยังสูง แต่เมื่อถึงภาวะที่ยางราคาตก ครอบครัวของผมก็ต้องช่วยกันประหยัดและหาอาชีพเสริมเพิ่มรายได้ให้กับครอบครัวให้มากขึ้น การทำเกษตรแบบผสมผสานเพิ่มอีกช่องทาง ก็ทำให้ครอบครัวสามารถอยู่โดยไม่เป็นหนี้เพิ่ม มีรายได้เสริมทำให้เรามีเงินเก็บบ้าง...”

2.3 ผลการประเมินความพึงพอใจของการพัฒนาเกษตรกรแบบครบวงจร พบว่า

ด้านการเรียนรู้ พบว่า เกษตรกรได้รับรู้ถึงปัญหาของราคายางพาราในปัจจุบัน มีค่าเฉลี่ยสูงสุดที่ ($\bar{x} = 4.04$) อยู่ในระดับมาก และด้านความร่วมมือของกลุ่ม พบว่า สมาชิกภายในกลุ่มเกษตรกรด้วยกันได้ให้ความร่วมมือในการปฏิบัติตามกลุ่มมีค่าเฉลี่ยสูงสุดที่ ($\bar{x} = 3.89$) อยู่ในระดับมาก ด้านกระบวนการพัฒนาความมั่นคงทางสังคมของกลุ่ม พบว่า กระบวนการเก็บข้อมูลเกี่ยวกับปัญหาและความต้องการครอบคลุมในประเด็นที่เกิดขึ้น มีค่าเฉลี่ยสูงสุดที่ ($\bar{x} = 4.10$) อยู่ในระดับมาก ด้านการเปลี่ยนแปลงของเกษตรกรและกลุ่มผู้ความมั่นคงทางสังคม เกษตรกรคิดว่า การแปรรูปยางพารา สามารถเพิ่มราคาให้กับเกษตรกรได้มีค่าเฉลี่ยที่ ($\bar{x} = 4.12$) อยู่ในระดับมาก

5. อภิปรายผลการวิจัย

ผลจากการศึกษาวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ทำการวิเคราะห์สรุปผลตามวัตถุประสงค์การวิจัย นำผลการสรุปที่ได้ สู่ขั้นตอนการอภิปรายผลการวิจัยได้ ดังนี้

1. การศึกษาระดับความต้องการพัฒนาการทำสวนยางพารา แบบครบวงจรของกลุ่มเกษตรกรชาวสวนยางพาราจังหวัดเลย ผู้ความมั่นคงทางสังคม พบว่า การเรียนรู้ด้านเทคโนโลยีทางการเกษตร เพื่อเพิ่มผลผลิตของกลุ่มเกษตรกร ส่วนมากจะเป็นชาวบ้านที่ไม่สามารถเรียนรู้ในด้านเทคโนโลยี ทำให้การพัฒนาของกลุ่มไม่สามารถพัฒนาได้ตามที่ควรจะเป็น ซึ่งเป็นความต้องการที่เกษตรกรส่วนมากต้องการพัฒนาโดยอาศัยกระบวนการเรียนรู้จากทางหน่วยงาน

ราชการที่เกี่ยวข้องเข้ามาช่วยเหลือแนะนำการพัฒนา กลุ่ม จึงจะสามารถพัฒนา กลุ่มเกษตรกรในด้านต่างๆ ได้อย่างเป็นระบบ โดยเฉพาะกระบวนการแปรรูปผลผลิตเพื่อเพิ่มมูลค่า จากการขยายมาก่อน จำเป็นต้องมีโรงงานแปรรูปผลผลิตที่รองรับในพื้นที่จึงจะสามารถพัฒนาได้อย่างเป็นระบบ ซึ่งสอดคล้องกับ Miller and Rice (1976) ได้กล่าวว่า การพัฒนาองค์กรหรือหน่วยงานใดก็ตามจำเป็นต้องพัฒนาอย่างเป็นระบบ ตั้งแต่การพัฒนาทรัพยากรบุคคล หรือสินค้าให้มีคุณภาพตามเกณฑ์ที่กำหนด นำมาผ่านกระบวนการแปรรูปโดยอาศัยเทคโนโลยีในการพัฒนาคุณภาพเพิ่ม จึงจะทำให้ผลผลิตได้คุณภาพตามที่ต้องการนั้น เป็นผลลัพธ์จากกระบวนการส่งผลกระทบต่อการพัฒนาอย่างเป็นระบบได้ในที่สุด ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของเตื่อนใจ สมบูรณ์วิวัฒน์ และคณะ (Somboonwivat, et al., 2012) ได้ศึกษาเกี่ยวกับเรื่อง ระบบสนับสนุนการตัดสินใจของทิศทางการแปรรูปผลิตภัณฑ์ยาง เพื่อสร้างมูลค่าเพิ่มยางพาราในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ พบว่า จากการศึกษาทำให้ผู้ประกอบการและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้เครื่องมือแอปพลิเคชันบนสมาร์ตโฟน หรือแท็บเล็ตของระบบสนับสนุนการตัดสินใจ ที่จะช่วยงานการตัดสินใจการเลือกที่ตั้งโรงงาน ขยายกำลังการผลิตช่วยให้มองเห็นปัจจัยการตัดสินใจในหลายมิติ พร้อมทั้งเป็นข้อมูลที่สามารรถใช้ในการหาแหล่งวัตถุดิบในการผลิตของโรงงานที่มีอยู่เดิมและจะตั้งใหม่ โลจิสติกส์การขนส่งที่เหมาะสม เป็นข้อมูลในการจัดหาวัตถุดิบสำหรับโรงงานที่ดำเนินการอยู่และจะตั้งใหม่รวม

ถึงโลจิสติกส์การขนส่งที่เหมาะสม นอกจากนี้ การมีแอปพลิเคชันของระบบสนับสนุนบนสมาร์ตโฟนและแท็บเล็ต ทำให้ใช้ประโยชน์จากผลวิจัยได้สะดวก

ดังนั้น จึงสรุปความต้องการพัฒนาการทำสวนยางพารา แบบครบวงจรของกลุ่มเกษตรกรชาวสวนยางพาราจังหวัดเลยได้ว่า จำเป็นต้องอาศัยการพัฒนาอย่างเป็นระบบเริ่มตั้งแต่ปัจจัยการผลิต คือ คุณภาพต้นทางโดยผ่านกระบวนการแปรรูปเพิ่มมูลค่า จึงกระทั่งถึงผลผลิตที่มีคุณภาพสร้างมูลค่าจากการแปรรูปได้

2. การประเมินผลการสร้างความมั่นคงทางสังคม โดยการพัฒนากระบวนการกลุ่มของเกษตรกรชาวสวนยางพารา ด้วยการทำสวนยางพาราแบบครบวงจร พบว่า กระบวนการพัฒนา กลุ่มเกษตรกรชาวสวนยางพาราด้วยการทำสวนยางพาราแบบครบวงจรนั้น ประกอบด้วย 1) การปลูกยางพารา 2) การผลิตและการแปรรูป และ 3) การขนส่งและจำหน่าย ซึ่งเป็นส่วนที่เกษตรกรให้ความสนใจเป็นอย่างมาก ดังนั้น ผลการประเมินความมั่นคงทางสังคมของกลุ่มเกษตรกรชาวสวนยางพารา ได้แก่ 1) การปฏิสัมพันธ์ของเกษตรกร สมาชิกกลุ่มเกษตรกรส่วนมากยังมิให้ความร่วมมือต่อการทำกิจกรรมต่างๆ เช่น การประชุมประจำเดือน การรวบรวมซื้อขายยาง จึงทำให้กลุ่มเกษตรกร ได้มีการพบปะพูดคุยกัน แลกเปลี่ยนข้อมูลซึ่งกันและกันอยู่เป็นประจำ 2) ความมั่นคงในชีวิตและครอบครัว เกษตรกรมีอาชีพหลักในการทำสวนยางอยู่แล้ว จึงทำให้สมาชิกแต่ละคนมีความเชื่อมั่นต่อคณะกรรมการ

ดำเนินงาน ซึ่งล้วนแต่มีอาชีพด้วยกัน 3) ความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน กลุ่มสมาชิกทุกคนจะมีความสนิทสนมกันทุกคน จึงต้องช่วยกันดูแล แต่ครอบครัวก็จะมีสวนยางพาราติดกันบ้าง ใกล้กันบ้าง เวลากรีตในตอนกลางคืนบางครั้งก็จะไปพร้อมกันบ้าง เพื่อเป็นเพื่อนกันช่วยเหลือกัน และ 4) ความมั่นคงทางเศรษฐกิจ กลุ่มเกษตรกรชาวสวนยางพาราถือว่า เป็นกลุ่มอาชีพหลักที่มีรายได้สามารถเลี้ยงครอบครัวได้อย่างมั่นคง แต่เนื่องจากเกษตรกรในปัจจุบัน ได้ประสบปัญหาภาวะราคายางพาราตกต่ำ จึงทำให้เกษตรกรบางรายต้องแสวงหาหนทางสร้างรายได้เสริมให้มีช่องทางที่หลากหลายมากยิ่งขึ้น

ผลการประเมินความพึงพอใจของการพัฒนาเกษตรกรแบบครบวงจร พบว่า กลุ่มเกษตรกรส่วนมากได้รับทราบถึงปัญหาของราคายางพาราในปัจจุบัน ด้านความร่วมมือของกลุ่ม พบว่า สมาชิกภายในกลุ่มเกษตรกรด้วยกัน ได้ให้ความร่วมมือในการปฏิบัติตามกลุ่ม อยู่ในระดับมาก ด้านกระบวนการพัฒนาความมั่นคงทางสังคมของกลุ่ม พบว่า กระบวนการเก็บข้อมูลเกี่ยวกับปัญหาและความต้องการครอบคลุมในประเด็นที่เกิดขึ้นอยู่ในระดับมาก และด้านการเปลี่ยนแปลงของเกษตรกรและกลุ่มผู้ความมั่นคงทางสังคม พบว่า เกษตรกรคิดว่าการแปรรูปยางพาราสามารถเพิ่มราคาให้กับเกษตรกรได้อยู่ในระดับมาก ซึ่งสอดคล้องกับดิเรก ฤกษ์ห่วย (Rerkrai, 2012) ได้กล่าวว่า การพัฒนาสังคมในด้านปฏิสัมพันธ์ของคนในสังคม ต้องอาศัยการร่วมมือร่วมใจด้วยการอาสาสมัคร ทำให้เกิดการ

สนองความคาดหวังในเรื่อง ความต้องการความพึงพอใจในการเพิ่มคุณค่าของตนเองให้บรรลุได้ก่อนในระดับหนึ่ง แล้วจึงจะเข้าร่วมอาสาสมัครกระทำการต่อปัญหาพร้อม ความต้องการร่วม ความสนใจร่วม ขององค์กร ชุมชน สังคม ด้วยการเข้าร่วมกลุ่มที่มีรูปแบบของการบูรณาการซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของนนทยา อิทชิซินบัตร์ (Itchinsengbutr, 2013) โครงการการสร้างความรู้ได้เปรียบทางการแข่งขันในรูปแบบเครือข่ายคุณภาพการผลิตยางพารา กรณีศึกษา อำเภอกุสุมาลย์ จังหวัดศรีสะเกษ พบว่า เกษตรกรผู้ปลูกยางพารามีศักยภาพทางการแข่งขัน โดยมีความสนใจมุ่งมั่นในการดูแลสวนยางพารา และมีความคิดริเริ่มที่จะรวมตัวกันเป็นเครือข่ายคุณภาพแต่ไม่มีการดำเนินการอย่างต่อเนื่อง จึงทำให้ไม่มีความเข้มแข็งเพียงพอ ตลอดจนเกษตรกรหน้าใหม่เพิ่มขึ้นซึ่งยังขาดความรู้แลเทคนิคในการดูแลสวนยางและแรงงานบางส่วนยังขาดทักษะความชำนาญในการกรีดยาง การเปิดหน้ายาง ซึ่งเกิดผลกระทบในการบริหารระยะยาว จึงสรุปได้ว่า ผลการประเมินการสร้างความรู้ทางสังคม โดยกระบวนการพัฒนากลุ่มเกษตรกรชาวสวนยางพาราด้วยการทำสวนยางพาราแบบครบวงจรนั้น ทำเกษตรกรได้ให้ความสำคัญต่อการพัฒนาคุณภาพผลผลิตมากขึ้น

ส่งผลให้การพัฒนาการแปรรูป เพื่อสร้างมูลค่ามากขึ้นตามมาด้วย โดยอาศัยกระบวนการเรียนรู้พัฒนาแบบผสมผสานในการทำอาชีพที่หลากหลาย เพื่อสร้างความมั่นคงทางสังคม และครอบครัวของเกษตรกร

6. ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะการนำผลการวิจัยไปใช้หน่วยงาน องค์กร ที่เกี่ยวข้องควรให้ความรู้ และประชาสัมพันธ์ นำสู่การพัฒนาเกษตรกรชาวสวนยางพารา โดยผ่านกระบวนการกลุ่มขับเคลื่อนการพัฒนาอย่างเป็นระบบการสร้างกิจกรรมเรียนรู้ ทั้งในพื้นที่และนอกพื้นที่อย่างต่อเนื่อง ควรส่งเสริมการทำสวนยางแบบเกษตรผสมผสาน เพื่อสร้างรายได้ให้กับเกษตรกรและเสริมความรู้เกี่ยวกับการพัฒนาการสร้างอาชีพที่หลากหลายเพิ่มมากขึ้น

2. ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไปควรวิจัยรูปแบบการสร้างความรู้ทางสังคมของกลุ่มเกษตรกรในอาชีพอื่น เพื่อพัฒนาทุกกลุ่มอาชีพให้มีความเข้มแข็ง กระบวนการแปรรูปผลิตภัณฑ์ เพื่อเพิ่มมูลค่าพัฒนาสังคมและเศรษฐกิจในชุมชน โดยผ่านกลุ่มเกษตรกรแบบมีส่วนร่วมในการพัฒนาอย่างเป็นระบบ

References

Director of Loei Provincial Agricultural Extension Office. (2014). Agriculture Province, I Expect the Plant to Rise. *Agriculture Newsletter*. Loei Provincial Agricultural Office, 3 (11).

- Itchinsengbutr, N. (2013). *Project to Create a Competitive Advantage in the Rubber Quality Network Model Case Study in Phu Sing District, Sisaket Province*. Bangkok : The Thailand Research Fund (TRF).
- Miller, E. J. & Rice, A. K., (1967). *Systems of Organization*. London : Tavistock Publications.
- National Statistical Office. (2014). *The Labor Force Survey for January 2014*. <http://www.service.nso.go.th/nso/nsopublish/themes/files/lfs57./reportJan.pdf> (Accessed 11 April 2014).
- Rerkrai, D. (2012). *Development of Four Agricultural Societies*. The Lecture at Sukhothai Thammathirat Open University Graduate Students August 8, 2012.
- Somboonwiwat, T., et al. (2012). *Decision Support System for Rubber Product Processing to Increase Value Added Rubber in the North West Region*. Bangkok : The National Research Council of Thailand (NESDB) and the Thailand Research Fund (TRF).
- Thai Hevea Wood Association. (2014). *Thai Hevea Wood Association*. http://www.tpa-rubberwood.org/news_detail.php?news=29 (Accessed 11 September 2014).
- The Thai Rubber Association. (2014). *Price of Rubber*. <http://www.thainr.com>. (Accessed 11 September 2014).
- Tinsulanonda Historical Park Songkhla. (2015). *History General Prem Tinsulanonda*. <http://home.generalprempark.com/paprem/contactus/> (Accessed 11 April 2014).